

*Задунай В. В.,**викладач кафедри іноземних мов**Придніпровської державної академії будівництва та архітектури**Ляпичева О. Л.,**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри іноземних мов**Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*

ЧОЛОВІЧИ ЕЗОТЕРИЧНІ ПРАКТИКИ ЯК СКЛАДОВА КОНЦЕПТУ «ТІЛЕСНІСТЬ» В РОМАНІ В. ПЕЛЄВІНА «СХОДЖЕННЯ НА ГОРУ ФУДЗІ»

Анотація. Стаття присвячена вивченню таких складових концепту «Тіло», як «Езотеричне тіло» та «Езотеричні практики» на основі роману В. Пелєвіна «Сходження на гору Фудзі». Ольга Гомілко вважає тіло оформленістю речової субстанції, яка відрізняє кожне окреме суще і окреслює його межі поміж інших сущих оточуючого світу, котрий загалом постає як визначений у своїй речовинності. Поняття тілесності відрізняється від поняття тіла тим, що дає ґрунт вимірам соціального – економічному, культурному, політичному. Це субстрат людської життєдіяльності, що існує в трьох вимірах: біологічне (природне) тіло, внутрішня тілесність, зовнішня тілесність, і конструюється на їхньому перетині. Усе, що оточує людину, накладає відбиток на її тілесність. В межах цього концепту існує також смисл езотеричного тіла, який все більше стає об'єктом осмислення в художньому тексті. З цієї точки зору об'єкт дослідження представляється достатньо актуальним.

Завдання статті – 1) вивчити й описати види езотеричних станів у чоловічих езотеричних практиках; 2) описати наслідки примітивізації духовних практик та неможливість повернення чоловіка у попередній стан свідомості; 3) пояснити причини небезпеки застосування духовних практик дилетантами.

У результаті дослідження встановлено, що: 1) для чоловіків, що дійсно намагаються рухатися в духовному напрямку, езотеричною практикою є наслідування духовних практик монахів; 2) наукове вивчення езотеричних джерел не дає очікуваного ефекту, бо стосується тільки розуму, хоча увагу треба приділяти почуттям. Науково-подібне вивчення езотеричних джерел малоефективне, бо звичайні люди розуміють ці знання буквально. Намагання примітивної людини проникнути в духовний світ за рахунок інших призводить до фатальних наслідків – безперервної трансформації свідомості, до якої така людина не готова, тому переживає сильний постійний стрес; 3) спроба повернутися назад на рівень, що відповідає ступеню свідомості людини, через порушення духовних законів не дає стійкого результату. Єдиний вихід – бажання жінки зробити життя чоловіка більш гармонійним.

Перспективами дослідження езотеричного тіла у художньому тексті ми бачимо розгляд жіночих езотеричних практик в романі В. Пелєвіна, а також вивчення інших текстів з метою наповнення концепту «Езотеричне тіло» новими смислами.

Ключові слова: чоловічі стратегії духовного розвитку, езотеричне тіло, езотерична практика, роль почуттів

в езотеричні практики, фатальні наслідки примітивізації езотеричної практики, висміювання засобів повернення несвідомих чоловіків у звичайний стан свідомості.

Постановка проблеми. Концепти в сучасній науці є одним з головних об'єктів дослідження. Концептуальний підхід до вивчення світу передбачає цілісне розуміння усієї інформації, що стосується досліджуваного поняття, і допомагає людині краще розуміти своє мислення, своє місце у світі. Концепт тіла та тілесності давно є предметом дослідження у лінгвістиці, літературознавстві, філософії, антропології, культурології, але така складова концепту, як езотеричне тіло, мало представлена в дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. М. Мерло-Понті визначає тіло як посередника між світом та Я, бо Я не має іншого способу бути пов'язаним зі світом, аніж бути тілесно присутнім у ньому [1]. Ольга Гомілко вважає тіло оформленістю речової субстанції, яка відрізняє кожне окреме суще і окреслює його межі поміж інших сущих оточуючого світу, котрий загалом постає як визначений у своїй речовинності [2]. Поняття тілесності відрізняється від поняття тіла тим, що дає ґрунт вимірам соціального – економічному, культурному, політичному. Це субстрат людської життєдіяльності, що існує в трьох вимірах: біологічне (природне) тіло, внутрішня тілесність, зовнішня тілесність, і конструюється на їхньому перетині. Усе, що оточує людину, накладає відбиток на її тілесність. Так саме вся культурна реальність може розглядатися як сублимована тілесність. Одна з сучасних класифікацій тіла за Жаном Бодрійяром – це види тіл як об'єктів бажання: труп, звір, робот, манекен [3]. До цієї класифікації можна також додати складову езотеричного тіла. Езотеричне тіло не було об'єктом детального дослідження в роботах, пов'язаних з вивченням тілесного, хоча насправді є важливою складовою не фізичного тіла в його традиційному уявленні та все частіше стає предметом художнього, а не тільки духовного дослідження. З цієї точки зору, наша робота представляється актуальною.

Розглянемо поняття езотерики та езотеричних тіл. Езотерика (від грец. *ἑσωτερικὸς* – внутрішній) – специфічний погляд на внутрішньо-містичну сутність людського життя. За версією езотериків це сукупність знань, відомостей, недоступних непосвяченим у містичні вчення людям, особливих спо-

собів сприйняття реальності, що мають таємний зміст і вираз у духовних практиках [4]. Езотерика – це давні тайні, містичні вчення про Всесвіт і людину в ньому, що відображає людська душа; це також приховані духовні практики: суфізм в ісламі, нейдан у даосизмі, йога та каббала в індуїзмі. Це теорія про містичне призначення людини, про процеси, що відбуваються всередині нашої свідомості, так чи інакше пов'язані із Всесвітом. Езотерика може пояснити те, що людському розуму від самого початку незрозуміло. До того ж багато явищ навколишнього світу просто неможливо пояснити з точки зору одних лише фізичних процесів.

Езотерика охоплює різні аспекти людського існування. Як наочні приклади можна назвати такі напрямки: 1) занурення у змінений стан свідомості. Як такі стани можуть виступати сон і медитація, транс та астральна проекція, гіпноз та вплив психотропних речовин; 2) подорожі до інших світів поза людським розумом і всередині нього; 3) робота з чакрами та енергетикою. Це дистанційна дія на людину з метою завдати їй шкоди або, навпаки, зцілити. У цій практиці часто використовуються предмети сили та використовуються енергетичні потоки. Мова також може йти про акупунктуру, чакри і тонкі тіла; 4) контроль свідомості. Мається на увазі усвідомленість та самозміна, нейролінгвістичне програмування та інші психотехніки.

Езотеричні знання про тіло зазвичай містять наступне: найбільш поширеним є уявлення, що людина не тільки тіло. У неї є душа. Скоріше, людина – це душа, у якої є тіло. Є кілька визначень душі [5]: Душа – це особлива структура інформації, збірка почуттів та законів, які роблять нас справжніми людьми, а не байдужими істотами. Душа – це якась енергія. Вона є певною частиною Бога. Вона є життям, яке постійно змінюється і трансформується. Вона ніколи не пізнає смерті і вона не може бути розділена. Між тілом та душею завжди є взаємозв'язок. Якщо людина помічає, що часто хворіє, страждає, не наповнена енергією і втратила здатність радіти життю, варто задуматися що вона робить не так.

Згідно багатьох езотеричного джерел людина має декілька тіл (тіло розуміється тут не тільки як людський організм, що складається з клітин. Вищі, ніж фізичне тіло, утворення мають, скоріше енергетичну природу): наряду з фізичним тілом людина має ефірне, астральне, ментальне, каузальне, будхіальне та отманічне тіла. До речі, їх 7, як й енергетичних центрів людини – чакр. Фізичне тіло відповідає муладхарі, ефірне – свадхістхані, віталічне – маніпурі, астральне – анахаті, каузальне – вішуддсі, будхіальне – адджні, отманічне – сахасрарі [6], [7], [8].

Фізичне тіло найбільш низькочастотне і складається здебільшого з матерії фізичного світу [9]. Біохімічні процеси, що протікають у фізичному тілі, формують перше енергетичне кільце, яке забезпечує життєздатність ефірного, астрального і, частково, ментального тонких тіл. Фізичне тіло – це свого роду матеріальний носій, енергетичне джерело і простір для реалізації намірів більш високочастотних тіл.

Ефірне тіло, за Максом Генделем і вченням розенкрейцерів, складається з чотирьох ефірів, називається «життєвим тілом», оскільки ефір є каналом для надходження життєвої сили від Сонця і сил, що діють у природі, що сприяють такій життєвій діяльності, як асиміляція, зростання та розмноження [10]. Це тіло – точний двійник нашого фізичного тіла, молекула до молекули та орган до органу, але має протилежну полярність.

Воно трохи більше фізичного тіла, бо простягається приблизно на півтора дюйми за його периферію. Англійський термін «ефірний» у цьому контексті, мабуть, бере початок у теософських працях Є. П. Блаватської, але використання його було закріплено Чарльзом Ледбітером та Ані Безант.

Астральне тіло [11] – поняття в окультизмі, езотериці та практиці усвідомлених сновидінь, що позначає тонке тіло, яке іноді визначається як проміжне між розумною душею і фізичним тілом. Поняття виникає з філософії Платона, у дев'ятнадцятому столітті термін став використовуватися теософами і нео-розенкрейцерами. Згідно Максу Генделю і вчення розенкрейцерів, астральне тіло складається з речовини бажань, з яких люди формують почуття та емоції. Воно бачиться духовним зором як яйцеподібна хмара, що тягнеться від шістнадцяти до двадцяти дюймів за межі фізичного тіла. Воно має ряд вихорів (чакр). Тіло бажань проявляє кольори, які варіюються в кожній людині в залежності від його темпераменту і настрою. Іноді кажуть, що астральне тіло візуально сприймається як різнобарвна аура. Цей термін широко використовують в книзі Хереварда Каррінгтона і Сільвана Малдуна «Проекція астрального тіла». Також термін в цьому значенні використовувався Оленою Блаватською. Інші автори називають такі досліди «ефірними», а до «астральних» переживань відносять символічні сни, архетипи, спогади, духовні сутності і бачення.

Ментальне тіло – це тіло думок і знань людини [12]. Воно дуже розвинене у вчених, дослідників і людей, що захоплюються якоюсь областю знань (історія, архітектура, ботаніка і т. п.). І слабо виявлено в людей, зайнятих фізичною працею. Ментальне тіло виходить за межі фізичного на 10–20 см і в цілому повторює його контури. Воно складається із ще більш тонкої енергії – енергії ментального плану, має яскраво-жовтий колір, що виходить із голови людини й поширюється на все тіло. Коли людина напружено думає, ментальне тіло розширюється і стає більше яскравішим. У ментальному тілі також є згустки енергій, що відбивають наші переконання і стійкі думки. Ці згустки одержали назву мислеформ. Мислеформи можуть складатися з енергії тільки ментального тіла, якщо наші переконання не супроводжуються емоціями. А якщо переконання з'єднані з емоціями, те мислеформа утворена енергіями ментального й емоційного планів. Відповідно, якщо в нас сидить стійке негативне переконання (наприклад, із приводу нашого уряду або ближніх родичів) і воно супроводжується зовсім неласкавими емоціями, то відповідна мислеформа забарвлена брудними кольорами емоційного тіла. Мислеформа може бути розмитою, якщо наші знання або переконання нечіткі або неточні. І навпаки, вона зовсім чітко обкреслена, якщо наші переконання стійкі й завершені.

Каузальне тіло (тіло причинності, кармічне тіло) – тіло, в якому свідомість повертається до своїх витоків. Воно містить життєвий досвід і в нього «записується» карма [13]. Каузальне, або кармічне, тіло зберігає результати життєвого досвіду всіх попередніх втілень кожного конкретного індивідуума. Воно – сховище розумових і моральних якостей, це саме той матеріал, з яким «працює» карма. Наш життєвий досвід всіляко служить зміцненню та розвитку (або, навпаки, деградації) каузального тіла. «На роду написано» – це саме тут. Саме воно зберігає наш «багаж», який ми винесемо в результаті цього втілення [14].

Будхіальне, або інтуїтивне, тіло – це тіло надсвідомості, інтуїції, божественного прозріння. Так звані осяяння відбуваються, коли людина входить в резонанс з інформаційним полем Всесвіту і отримує доступ до інформації безпосередньо, без роздумів, спотворень, коливань. В інтуїтивному тілі ховається феномен пророцтв і ясновидіння. Саме в це тіло людина входить в змінених станах свідомості.

Атманічне ж тіло, або монадне тіло, або тіло нірвани, – частка Абсолюту в кожному з нас, де зашифрована місія – те, для чого ми створені. Це тіло ніким до кінця не описане, тому що воно Божественне и являє собою чистий Дух, або іскру Божу. Це та Частина нашого Я, яка є частиною Творця в нас самих і якісно дорівнює Богу.

Езотеричні тіла людини пов'язані з духовними практиками, які задіюють ці тіла.

Мета нашого дослідження – вивчити чоловічі езотеричні практики як складові концепту «Тілесність» в романі В. Пелевіна «Сходження на гору Фудзі» [15]. Ця мета передбачає виконання наступних завдань:

1. Виділити та описати види езотеричних практик (станів) чоловіків.

2. Описати наслідки примітивізації духовних практик та неможливість повернення чоловіка у попередній стан свідомості.

3. Пояснити причини небезпеки застосування духовних практик дилетантами.

Матеріалом дослідження концепту «Тіло» у нашій статті є повний текст роману В. Пелевіна «Сходження на гору Фудзі».

Виклад основного матеріалу. Розглянемо, як ідеї езотеричних тіл та практик живуть в романі В. Пелевіна «Сходження на гору Фудзі». В романі описані напівфантастичні чоловічий та жіночий шляхи застосування езотеричних практик для сучасних людей. У нашій роботі розглянемо чоловічий варіант. Він теж поділяється на два види. Перший варіант езотеричної практики чоловіків характерний для практикуючих монахів-буддистів. Займаючись довгі часи медитаціями, вони навчилися глибокій концентрації у своєму бажанні зануритися в середину своєї свідомості, а значить і Всесвіту, де межі між об'єктом та суб'єктом зникають. Їхній свідомості доступні 7 джан і, можливо ще багато чого. У бесідах із Саядо Ан мільйонер Федір Семенович дізнається про істинність переживань і хибність міркувань, про кармічний закон (за поганим життям наступає фаза страждання, за хорошим – фаза радості) та ін.

Другий варіант езотеричної практики чоловіків, показаний у романі, – це пізнання духовних планів, розроблене для мільйонерів знавцем сучасних технологій та винахідником Даміаном. Оскільки мільйонери випробували усі радості, які можна купити за гроші, їм стало нецікаво жити. Даміан, спеціально найнятий мільйонерами для проходження нового досвіду за допомогою новітніх наукових технологій, знає, як допомогти людині, далекій від медитації, отримати духовну радість. Мозковий сканер зчитує сплески електромагнітних полів під час медитацій монахів, записує їх та передає на шлем партнера, який відчуває ту ж радість, що і медитуючий. Мільйонерам удається відчути тиху духовну радість, але заглиблення в цей процес призводить до непередбачуваних наслідків.

Опис духовних практик-джан подається в романі вустами трьох товаришів-мільйонерів.

Перша джана описується мільйонером Федором Семеновичем, новачком у медитації, мозок якого був підключеним до мозку його напарника – буддійського монаха Саядо. Свій стан Федір Семенович називає приємним. Приємно було там, куди було спрямовано увагу. Цей стан був багатообіцяючим. І це не було найвищим переживанням, а тільки його початком. Він бачив зародки своїх думок, які зразу ж опинялися на виду і зникали. Усі думки Федора Семеновича наче побачили щось настільки цікаве, що сутічки між ними ставали нудними. Перша джана нагадувала наближення до сонця.

Друга джана. За словами нашого героя, він спочатку зависнув у блаженстві, але щоб не вислизнути з нього, треба було відшукувати його знов. Щоб опинитися у блаженстві, треба було перестати цього хотіти. Він вирішив увійти в цей стан глибше, і це відразу відбулося. Друга джана нагадувала занурення у глибини сонця, яке не палило, а сповнювало щастям. У вихорі насолоди було багато сили, глибини та надійності. Цікаво, що малодуховний мільйонер, підбираючи слова для опису цих тонких станів, застосовує досить «низькі» порівняння: із посиленням, спокійним та розтягнутим у часі оргазмом, або з раєм, після якого ти повертаєшся у гнойову купу. Такі порівняння створюють іронічний ефект.

Третя джана. Федір Семенович починає описувати її з порівняння рози та кульбаби. Коли побачиш ажурну красу кульбабки, краса рози здається грубою та вульгарною. Розум наче втомлюється від рози і, помітивши кульбабку, починає відчувати тоншу і милішу радість. А якщо взяти порівняння із сонцем, то відчуття третьої джани схоже на приємно-розсіяне сонячне світло, яке тільки ніжить. Бажань уже немає. Все приймається таким, як є.

Четверта джана. У цій джані Федір Семенович зрозумів, що краща музика – це тиша, а найвища насолода – це спокій, в якому зникає той, хто медитує. Думок, намірів у цьому стані не залишається. Після джани ти наче після прання і душа твоя приємно пахне пральним порошком. Люди постійно миють тільки тіло, а їхні уми просочені отрутою, якої вони не помічають.

П'яту і шосту джани друзі-мільйонери не проходили, бо вони не були заплановані їхнім керівником Даміаном. Тим не менш, мільйонери захотіли побувати у сьомій джані, тому що почули, що Даміан у ній був. А так як вони звикли купувати усе, що можна, вони почали розпитувати Даміана про неї.

Сьома джана має назву «Основа відсутності усього». Даміан пояснює її як стан, коли ти хочеш щось узяти, а рука раз – і мимо. Або викликав ліфт, а він не приїхав. Тим не менш, ти залишаєшся в ньому та перебуваєш. Це заворожує.

Бажання мільйонерів проникнути в духовні виміри за чужий рахунок призвело до перманентної трансформації свідомості. Ті, хто приєднався своєю свідомістю до монахів, медитуючи, посилають запит до ноосфери про знання для дуже зосередженого розуму. Як результат, людина не може ні на чому сконцентруватися: все в ту ж секунду зникає, все у світі розсипається; шлях, по якому людина іде, зітліває під її ногами. Існує небезпека такої практики, про яку Пелевін пише так: «Джана сама по себе – невообразиме насладження, причём не столько физическое, сколько духовное (если такое разделение ещё сохраняет в таких высоких пространствах смысл). Но если подняться туда прямо с мутного дна обычной буржуазной души...» [16, с. 194]. Федір Семенович із запізненням підтверджує те ж саме: «Надо было, конечно, догадаться, что боги

заметят смертного, забравшегося в их тайный сад – и накажут за покражу яблок сознания. Но я не допёр» [17, с. 195]. Він зізнається у листі до коханої Тетяни, що він був схожий на шматок рідкої глини, який щосекундно зливається в каналізацію та вважає себе чітким големом на шляху до успіху [18, с. 229].

Мільйонери разом з Даміаном викликають ученого-буддолога, який пропонує шляхи повернення мільйонерів у попередню примітивну свідомість. Із притаманною В. Пелєвіну іронією зображується цей пошук стратегій, що базуються на давніх джерелах і мало відповідають сучасним реаліям. Іронічний ефект посилюється, з одного боку, стилізацією розробки таких мало ймовірних дій під наукове дослідження, а з іншого боку, усвідомленням читачем того факту, що будь-яка наукова розробка в сучасному світі відкидає моральні закони через аргумент сплати за наукове дослідження. Слід додати, що багато з цих гріхів герої-мільйонери робили і без розробленої стратегії, тому посилення цих гріхів мало їм допоможе. Подача інформації про стратегію аморальних дій в науковому стилі викликає посилення внутрішнього протесту читача, що давно зник до аморальності багатів. Читаючи перелік запропонованих дій, ми розуміємо, наскільки аморальне сучасне суспільство у порівнянні з ідеями духовних шкіл. Усвідомлюючи провалля між образом життя монахів та мільйонерів, ми також розуміємо, наскільки дурним треба було бути, щоб схотіти відчувати незаслужену духовну радість за гроші.

П'ять невикупних гріхів, що обіцяють самий швидкий і стійкий ефект повернення до попереднього рівня свідомості, не можуть бути застосовані з причини морально-юридичних наслідків: це вбивство буддистського святого, або батька, або матері. Нанесення ран Будді мало можливе, тому що ніхто не гарантує наявність людей, подібних Будді, в сучасному суспільстві. А от організація сварок всередині буддистської громади цілком можлива. Це полеміка у журналах, образа духовних світочів.

Далі для розробки стратегій повернення до примітивної свідомості використовуються Десять Заповідей буддизму, взяті з протилежним значенням: 1) вбивство живих істот (юридично безкарним є вбивство мух, комарів, тарганів. Перед убивством пропонується відірвати лапки комахам для посилення ефекту; 2) перелюб (сексуальні трансгресії). Для цього треба оформити персоналу басейн і саун крос-шлюби на час процедур мільйонерів; 3) брехня (пропонується організація інтерв'ю та публікацій про діяльність представників влади з трансляцією по головним телеканалам); 4) крадіжка (перманентний рейдерських захват чужої власності); 5) інтоксикація (міцний алкоголь, кокаїн, героїн); 6) ненажерливість (монахи їли тверду їжу тільки до 12 дня, тому мільйонери повинні їсти після 12.00, гарне доповнення – вибір риби із акваріума, індивідуальний відбір тварини для забою в режимі відеоконференції); 7) танці, музика, співи (пропонують еротичні танці у виконанні заміжніх танцюристок, організація концертів поп-зірок світового рівня); 8) високі та розкішні ліжка (дивна рекомендація для сучасної людини, яка звикла тільки до високого ліжка); 9) квіткові гірлянди, косметика, парфум; 10) золото та срібло (правило монахів не приймати золото та срібло замінюється на інвестування у золото та срібло).

Застосування вказаних методик дало мало результату друзям-мільйонерам, окрім Федіра Семеновича, повернення якого до стану, що відповідає його рівню, відбулося завдяки

жінці, яка користувалася жіночими езотеричними практиками та привернула його до себе, зробивши життя обох більш гармонійними.

Висновки та перспективи дослідження. Таким чином, у романі В. Пелєвіна відображено інтерес сучасної людини до езотерики й езотеричних практик. Для автора езотеричні практики чоловіків та жінок відрізняються. Для чоловіків, що дійсно намагаються рухатися в духовному напрямку, це наслідування духовних практик монахів. Наукове вивчення езотеричних джерел не дає очікуваного ефекту, бо стосується тільки розуму, хоча увагу треба приділяти почуттям. Наукоподібне вивчення езотеричних джерел малоєфективне, бо Даміан розуміє ці знання буквально. Намагання примітивної людини проникнути в духовний світ за рахунок інших призводить до фатальних наслідків – безперервної трансформації свідомості, до якої така людина не готова, тому переживає сильний постійний стрес. Спроба повернутися назад на рівень, що відповідає ступеню свідомості людини, через порушення духовних законів не дає стійкого результату. Єдиний вихід – бажання жінки зробити життя чоловіка більш гармонійним.

Перспективами дослідження езотеричного тіла у художньому тексті ми бачимо розгляд жіночих езотеричних практик в романі В. Пелєвіна, а також вивчення інших текстів з метою наповнення концепту «Езотеричне тіло» новими смислами.

Література:

1. Мерло-Понти Морис. Видимое и невидимое. Пер. с фр. О. Н. Шпарага. Минск, 2006. 400 с.
2. Гомілко Ольга. Метафізика тілесності. Дослідження, роздуми, екскурси. К., 2001. 207 с.
3. Бодрийяр Жан. Симулякры и симуляция / Пер. с фр. А. Качалова. – М., 2015. 240 с.
4. Езотерика // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Езотерика> (дата звернення: 5.05.2022).
5. Какую часть тела в эзотерике считают пристанищем души человека // URL: <https://www.litdic.ru/kakuyu-chast-tela-v-езотерике-schitayut-pristanishhem-dushi-cheloveka/> (дата звернення: 6.05.2022).
6. Какую часть тела в эзотерике считают пристанищем души человека // URL: <https://www.litdic.ru/kakuyu-chast-tela-v-езотерике-schitayut-pristanishhem-dushi-cheloveka/> (дата звернення: 6.05.2022).
7. Физическое тело с точки зрения эзотерики // PSYPAGE. Сайт о жизни: Философия. Психология. Эзотерика. URL: <https://www.psypage.ru/2017/06/04/fizicheskoe-telo-s-tochki-zreniya-езотерики/> (дата звернення: 6.05.2022).
8. Саморозвиток Інфо. Ти можеш більше! // URL: <http://samorozvytok.info/content/energetichni-tila-yudini> (дата звернення: 5.05.2022).
9. Саморозвиток Інфо. Ти можеш більше! // URL: <http://samorozvytok.info/content/energetichni-tila-yudini> (дата звернення: 5.05.2022).
10. Эфирное тело // Викіпедія: свободная энциклопедія. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Эфирное_тело (дата звернення: 5.05.2022).
11. Астральне тіло // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Астральне_тіло (дата звернення: 5.05.2022).
12. Що таке ментальне тіло? // К. URL: <https://kafedra.com.ua/shhoh-take-mentalne-tilo/> (дата звернення: 6.05.2022).
13. Каузальное тело // Всё о йоге. Основы йоги. URL: <https://www.oum.ru/yoga/osnovy-yogi/kauzalnoe-telo/> (дата звернення: 6.05.2022).

14. Три тіла // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Три_тіла (дата звернення 6.05.2022).
15. Пелевин В. О. Тайные виды на гору Фудзи. Київ, 2021. 416 с.
16. Пелевин В. О. Тайные виды на гору Фудзи. Київ, 2021. 416 с.
17. Пелевин В. О. Тайные виды на гору Фудзи. Київ, 2021. 416 с.
18. Пелевин В. О. Тайные виды на гору Фудзи. Київ, 2021. 416 с.

Zadunai V., Liapicheva O. Men's esoteric practices as a component of the concept "Body" in the novel of V. Pielievin "Climbing mount Fuji"

Summary. The article is devoted to the study of such components of the concept "Body" as "Esoteric body" and "Esoteric practices" based on V. Pielievin's novel "Climbing Mount Fuji". Olga Gomilko considers the body to be the design of material substance, which distinguishes each individual entity and outlines its boundaries among other entities of the surrounding world, which generally appears as defined in its materiality. The concept of corporeality differs from the concept of the body in that it gives ground to dimensions of the social – economic, cultural, political. It is the substrate of human vital activity, which exists in three dimensions: the biological (natural) body, internal corporeality, external corporeality, and is constructed at their intersection. Everything that surrounds a person leaves an impression on his physicality. Within this concept, there is also the meaning of the esoteric body, which increasingly becomes an object of understanding in the artistic text. From this point of view, the research object is quite relevant.

The task of the article is 1) to study and describe the types of esoteric states in men's esoteric practices; 2) describe

the consequences of the primitivization of spiritual practices and the impossibility of returning a man to his previous state of consciousness; 3) to explain the reasons for the danger of the use of spiritual practices by amateurs.

As a result of the research, it was established that: 1) for men who are really trying to move in a spiritual direction, the esoteric practice is imitating the spiritual practices of monks; 2) the scientific study of esoteric sources does not give the expected effect, because it concerns only the mind, although attention should be paid to feelings. Scientific study of esoteric sources is ineffective, because ordinary people understand this knowledge literally. The attempt of a primitive person to penetrate the spiritual world at the expense of others leads to fatal consequences – a continuous transformation of consciousness, for which such a person is not ready, therefore he experiences strong constant stress; 3) an attempt to return to the level corresponding to the degree of human consciousness due to the violation of spiritual laws does not give a sustainable result. The only way out is a woman's desire to make her husband's life more harmonious.

The perspectives of the research of the esoteric body in the artistic text are the examination of women's esoteric practices in the novel by V. Pielievin, as well as the study of other texts with the aim of filling the concept of "Esoteric body" with new meanings.

Key words: male strategies of spiritual development, esoteric body, esoteric practice, role of feelings in esoteric practice, fatal consequences of primitivization of esoteric practice, ridicule of the means of returning unconscious men to a normal state of consciousness.